

[EXPERIMENTÁLNE OVEROVANIE

1 LEGISLATÍVA

245/2008 Z.z.

Zákon z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 14

- (1) Predmetom experimentálneho overovania sú predovšetkým
 - a) ciele, metódy a prostriedky vzdelávania,
 - b) vzdelávacie programy odborov vzdelávania alebo ich častí,
 - c) výchovné programy,
 - d) formy a prostriedky hodnotenia a klasifikácie žiakov,
 - e) koncepcia práce s nadanými alebo slabo prospievajúcimi žiakmi,
 - f) koncepcia práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
 - g) spôsob riadenia škôl a školských zariadení,
 - h) preventívne a rozvojové programy.
- (2) Cieľom experimentálneho overovania je získať alebo overovať v praxi poznatky, skúsenosti, podnety, implementáciu poznatkov a skúseností na zmeny a obnovu pedagogických dokumentov, na vytvorenie alternatívnych vzdelávacích programov alebo výchovných programov, overovanie zahraničných modelov, prípadne ich uplatnenie na podmienky škôl a školských zariadení podľa tohto zákona.
- (3) Experimentálne overovanie v školách a školských zariadeniach podľa tohto zákona riadi ministerstvo školstva okrem škôl v pôsobnosti iných ústredných orgánov štátnej správy podľa § 109.
- (4) Návrh na experimentálne overovanie predkladá zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia na schválenie ministerstvu školstva, pre zdravotnícke odbory vzdelania ministerstvu zdravotníctva najneskôr do konca marca pred začiatkom školského roka, v ktorom sa experimentálne overovanie začne. Návrh po dohode so zriaďovateľom môže podať aj garant.
- (5) Návrh na experimentálne overovanie obsahuje
 - a) ciele, predmet a hypotézy overovania,
 - b) teoretické východiská overovania,
 - c) garanta,
 - d) časový harmonogram a metodiku overovania,
 - e) finančné, materiálne a personálne zabezpečenie overovania,
 - f) dohodu medzi realizátorom a garantom experimentálneho overovania,
 - g) ďalšie údaje, ktoré s overovaním bezprostredne súvisia.
- (6) Ministerstvo školstva alebo ministerstvo zdravotníctva rozhoduje o návrhu na experimentálne overovanie do 60 dní od doručenia návrhu.
- (7) Personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky pre experimentálne overovanie zabezpečuje zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia.

- (8) Experimentálne overovanie organizačne zabezpečuje zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia v spolupráci s riaditeľom školy alebo školského zariadenia a garantom.
- (9) Náklady na experimentálne overovanie zabezpečí vo svojom rozpočte garant alebo po vzájomnej dohode zriaďovateľ školy. Experimentálne overovanie uskutočňované z podnetu ministerstva školstva je ním úplne alebo čiastočne financované. Na experimentálne overovanie môžu byť vyčlenené finančné prostriedky aj v rámci schválených projektov a podľa zmluvy aj z prostriedkov zriaďovateľov, iných fyzických osôb alebo právnických osôb
- (10) Garantom experimentálneho overovania podľa odseku 4 môže byť vysoká škola s akreditovaným študijným programom pedagogického zamerania alebo organizácia zriadená podľa osobitného predpisu.
- (11) Garant hodnotí experimentálne overovanie priebežne za každý školský rok najneskôr mesiac po skončení školského roka a predkladá ho ministerstvu školstva.
- (12) Záverečné hodnotenie experimentálneho overovania predloží garant ministerstvu školstva do troch mesiacov od jeho ukončenia, najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka, v ktorom bolo vykonané. Ministerstvo školstva rozhodne o uplatnení výsledkov experimentálneho overovania v lehote do 30 dní odo dňa predloženia jeho záverečného hodnotenia.

2 KRITÉRIÁ HODNOTENIA ŽIADOSTÍ O EXPERIMENTÁLNE OVEROVANIE

- a) splniť legislatívne podmienky,
- b) kvalita projektu – jasne stanovené ciele, určenie výskumného problému, primerané hypotézy, metodológia výskumu - nástroje výskumu, časový harmonogram, finančné zabezpečenie,
- c) aktuálnosť problematiky,
- d) spoločenská potreba – súvislosť so školskou politikou štátu,
- e) kreativita návrhu,
- f) výsledný dopad na školskú politiku na Slovensku – z hľadiska dopadu na žiaka, z hľadiska dopadu na iniciálnu a kontinuálnu prípravu učiteľov, z hľadiska možnosti celoplošnej realizácie, z hľadiska finančnej náročnosti.

Percentuálne rozloženie hodnotenia

legislatívne podmienky (ich splnenie je podmienka prijatia projektu k hodnoteniu)	5%
kvalita projektu	30%
aktuálnosť problematiky	10%
spoločenská potreba	30%
kreativita návrhu	5%
výsledný dopad na školskú politiku na Slovensku	20%

Termín odovzdania projektu s možnosťou realizácie od nasledujúceho školského roka je najneskôr **15. novembra**. Návrhy podané v neskoršom termíne budú posudzované ako návrhy so začiatkom nie nasledujúceho ale až ďalšieho školského roka.

Štátny pedagogický ústav bude posudzovať len tie žiadosti, ktoré sa týkajú všeobecno-vzdelávacích predmetov. **Odborné predmety spadajú pod gesciu Štátneho inštitútu odborného vzdelávania.**

3 EXPERIMENTÁLNE OVEROVANIE ALEBO AKČNÝ VÝSKUM

Potenciálni žiadatelia by si mali analyzovať svoj výskumný zámer podľa nasledujúcej tabuľky a dôsledne zvážiť, či výskumný zámer spĺňa všetky náležitosti experimentálneho overovania.

AKČNÝ VÝSKUM	EXPERIMENTÁLNE OVEROVANIE
	Ak máte ambíciu získané poznatky zovšeobecniť , je potrebné postupovať experimentálnym overovaním na reprezentatívnej vzorke pre daný výskum.
Má odlišné ciele ako experimentálne overovanie, ale jeho výsledky môžu poslúžiť napríklad na tvorbe hypotéz pre experimentálne overovanie.	Stanovenie primeraných hypotéz .
Učítelia overujú svoju vlastnú pedagogickú činnosť pomocou stratégií, metód a nástrojov pedagogického výskumu.	Učítelia overujú zadané hypotézy v spolupráci s výskumníkom pomocou nástrojov pedagogického výskumu.
Pomáha učiteľom lepšie poznať problémy vlastnej praxe, riešiť ich a následne hodnotiť uplatnenie navrhnutých riešení vo výchovno-vzdelávacom procese.	Experimentálne overovanie overuje možné zmeny vo výchovno-vzdelávacom procese, v súlade s výsledkami výskumu.
Metodologickým špecifikom je permanentne sa opakujúci cyklický proces.	Metodologicky pri experimentálnom overovaní nemusí ísť o cyklický proces.
Má praktické zameranie , skúma zmenu situácie v konkrétnej triede/škole.	Experimentálne overovanie má ambíciu zovšeobecniť výsledky výskumu.
Ide o systematické skúmanie , pričom fázy akcie a reflexie sa môžu opakovať.	Experimentálne overovanie tiež systematicky skúma stanovené výskumné problémy.
Riešenie je okamžite súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.	Výsledky experimentálneho overovania musia prejsť procesom schválenia , kým prejdú do praxe.
Výsledky sú platné pre danú triedu/školu, nie sú použiteľné celoplošne. Nie je možné z neho vyvodiť univerzálne závery platné pre všetky školy.	Výsledky experimentálneho overovania po schválení sú použiteľné celoplošne.
Môže však napomôcť zlepšiť kvalitu	Experimentálne overovanie napomáha

<p>vzdelávacieho i výchovného procesu v danej škole a môžu tiež skvalitniť samovzdelávanie učiteľa.</p>	<p>zlepšiť kvalitu vzdelávacieho i výchovného procesu.</p>
--	---

4 NÁVRHY ŠPÚ NA EXPERIMENTÁLNE OVEROVANIE (ponuky pre školy)

Tvorba banky návrhov sa bude naplňovať podľa celospoločenských potrieb a požiadaviek.

V prípade záujmu o realizáciu niektorého z experimentálnych overovaní **škola osloví garanta mailom.**

Efektivita vyučovania anglického jazyka na prvom stupni základných škôl

Overovanie bude zamerané na zistenie úrovne vybraných komunikačných jazykových činností a stratégií pri výstupe z primárneho vzdelávania. Cieľom overovania bude porovnať úroveň žiakov v závislosti od počtu hodín anglického jazyka, ktoré absolvovali v rámci primárneho vzdelávania podľa rôznych modelov učebného plánu.

Garant: katarina.bockanicova@statpedu.sk

Efektivita tematického vyučovania prírodovedných predmetov na druhom stupni základných škôl

Overovanie bude zamerané na zistenie efektivity tematického vyučovania vybraných tém, ktoré sú prienikom viacerých predmetov prírodovedného zamerania. Cieľom overovania bude porovnať schopnosti a zručnosti žiakov experimentálnych skupín a kontrolných skupín pri riešení komplexných úloh z prírodovednej oblasti.

Garant: peter.kelecsenyi@statpedu.sk

Overenie modelového programu: nultý ročník – cesta ku kvalitnému vzdelaniu

Overovanie bude zamerané na zistenie efektívnosti modelového programu pre nultý ročník. Cieľom overovania bude porovnať rozvoj gramotností vplyvom špecifického kontinuálneho dvojročného programu pre žiakov zo sociálne-znevýhodneného prostredia v rámci primárneho vzdelávania.

Garant: jana.copikova@statpedu.sk

Experimentálne overovanie tematického vyučovania slovenského jazyka a literatúry a dejepisu na gymnáziách so zameraním sa na prácu s textom s cieľom podpory kritického myslenia a historického povedomia

Overovanie bude zamerané na zistenie efektivity tematického vyučovania vybraných tém, ktoré budú prienikom vyučovacích predmetov slovenský jazyk a literatúra a dejepisu. Cieľom bude zistenie možností rozvíjania niektorých predmetových kompetencií slovenského jazyka a literatúry a dejepisu. V centre experimentálneho overovania bude práca s textom a následné porovnanie úrovne rozvoja predmetových kompetencií žiakov experimentálnych a kontrolných skupín.

Garant: ivana.gregorova@statpedu.sk

ODBORNÁ LITERATÚRA (výber)

GAVORA, P. a kol. 2010. Elektronická učebnica pedagogického výskumu. [online].
Bratislava : Univerzita Komenského, 2010. Dostupné na: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>

JANÍK, T. Akční výzkum jako cesta ke zkvalitňování pedagogické praxe. In: Maňák, J., Švec, V. Cesty pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2004. 978-80-731-5078-5.

JANÍK, T. - JANÍKOVÁ, M. Akční výzkum: výzkum prováděný učitelem. In Švec, Š. a kol. Metodologie věd o výchově: Kvantitativně-scientistické a kvalitativně-humanitní přístupy v edukačním výzkumu. Vyd. 1. Brno : Paido, 2009. ISBN 80-88778-73-5, s. 255-265

JANÍKOVÁ, M. – VLČKOVÁ, K a kol. Výzkum výuky: tematické oblasti, výzkumné přístupy a metody. <http://www.paido.cz/pdf/VyzkumVyuky.pdf>

NEZVALOVÁ, D. Akčním výzkumem k zlepšení kvality školy.
<http://epedagog.upol.cz/eped4.2002/clanek02.htm>

NEZVALOVÁ, D., Akční výzkum ve škole. Pedagogika, 2003, roč. 3, č. 3 s. 300-308. ISSN 0031-3815

SEBEROVÁ, A. Cesta k zvyšování kvality vyučování – Stanou se učitelé výzkumníky ve svých třídách?

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2008/2008_3_09.pdf

TRNA J. Konstruktivní výzkum v přírodovědných didaktikách.
<http://www.scied.cz/index.php/scied/article/viewFile/11/12>

WILE, J. – ZISI, A: Výzkum ve výuce.
http://www.kritickemysleni.cz/klisty.php?co=klisty4_vyzkumvevyuce

<http://gerflint.fr/Base/Chine6/richer.pdf>

<https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00554831/document>

<http://ife.ens-lyon.fr/publications/edition-electronique/recherche-et-formation/RR007-05.pdf>

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09650799400200007>

<https://ctl.curtin.edu.au/events/conferences/tlf/tlf2013/refereed/hine.html>

http://www.scielo.br/pdf/ep/v31n3/en_a11v31n3.pdf

<http://education.qld.gov.au/staff/development/performance/resources/readings/example-school-action-research-project.pdf>

]